

Předmluva	5
Srovnávací přehled	8
Metodická úvaha	10
Přehledné dějiny Židů	15

<i>První oddíl: Izrael – národ, Boží lid, stát a země</i>	19
---	----

I. Izrael – nejen stát	20
----------------------------------	----

1. Izrael – stát **20** / 2. Izrael – lid, národ **20** / 3. Izrael – obec **21** / 4. Izrael a církve **21**

Mapy: Hranice země v průběhu staletí **22**

Dokumenty: Z Prohlášení nezávislosti Státu Izrael **25** / Ze zákona o návratu **26**

II. Země Izraele	27
----------------------------	----

1. Zaslíbená země **27** / 2. Svěřená země **27** / 3. Ztracená země **28** / 4. Země Izraele **28** / 5. Švatá země **30**

Dokument: Z „Knihy Kusari“ básníka Jehudy Halevi **31**

III. Sionismus	31
--------------------------	----

1. Sion **32** / 2. Sionismus **32** / 3. Antisionismus **35** / Rasismus? **36**

Dokumenty: Z knihy Theodora Herzla Židovský stát, 1896 **37** / Z Balfourovy deklarace z 2.11.1917 **37**

IV. Jeruzalém	37
-------------------------	----

1. Západní zeď chrámového okrsku: posvátné místo Židů **38** / 2. Chrám Božího hrobu: posvátné místo křesťanů **40** / 3. Skalní dóm: posvátné místo muslimů **40** / 4. Jeruzalém a my křesťané **41**

V. Náboženské směry 42

1. Směry v dnešním židovství 42 / 2. Příčiny vzniku směrů 44 / 3. Ortodoxní, konzervativní a reformní židovství 45 / 4. Židovské směry a křesťanské konfese 46

Druhý oddíl: Židovská víra a život 47

A. Bohoslužba 48

I. Židovská modlitba 48

1. Kdy a kde se Židé modlí? 48 / 2. Zvláštnosti židovské modlitby 49 / 3. Charakteristické židovské modlitby 50 / 4. Židovská a křesťanská modlitba 51

Dokument: Modlitba osmnácti požehnání 51

II. Židovský sváteční rok 56

1. Pesach (*Pesach*) 56 / 2. Svátek týdnů (*Šavu'ot*) 57 / 3. Svátek stánků (*Sukot*) 59 / 4. Nový rok (*Roš ha-šana*) 59 / 5. Den smíření (*Jom kipur*) 59 / 6. *Chanuka* (svátek posvěcení, svátek světel) 60 / 7. Purim 60 / 8. Postní dny 61

Dokumenty: Židovský sváteční kalendář s hlavními svátky 61 / Z modlitby o *Jom kipur* 62 / Ze závěrečné modlitby o *Jom kipur* 62

III. Židovské domácí svátky 63

1. Svěcení šabatu 63 / 2. Slavení *Pesachu* 64 / 3. Svátek stánků 67 / 4. Význam domácích svátků 67

IV. Slavnosti na životní cestě Židů 67

1. Obřízka (*brit mila*) 68 / 2. Slavnost *bar micva* a *bat micva* 70 / 3. Svatební obyčeje 70 / 4. Smuteční obyčeje 71 / 5. Židovské a křesťanské svátky 72

Dokument: Z řádu oddavek 72

V. Židovská bohoslužba 74

1. Co je při židovské bohoslužbě nezvyklé? 75 / 2. Co se nám zdá být při židovské bohoslužbě známé? 76 / 3. Jak probíhá ranní šabatová

bohoslužba? **76** / 4. Čeho je třeba si při návštěvě bohoslužby v synagoze všimnout? **79**

Dokument: Židovské týdenní oddíly **79**

B. Židovské učení 85

I. Židovské vyznání 85

1. Židovská bohoslužba: prožité vyznání víry **85** / 2. Co obsahuje židovská víra **86** / 3. Židovské a křesťanské vyznání víry **87**

II. Farizejové 88

1. Farizejové v židovských dějinách **88** / 2. Farizejové v Novém zákoně **89** / 3. Jak překonat zatížení slova farizej **90**

III. Talmud 92

1. Tóra – Boží naučení pro Izraele **92** / 2. „Ústní Tóra“ **93** / 3. Vznik Talmudu **93** / 4. Cesta života s Talmudem **94** / 5. Talmud – nepochopený a chybně vyložený **94** / 6. Talmud a křesťané dnes **95**

Dokumenty: Stránka z Babylonského talmudu **95** / Z rabínské diskuze v Talmudu **97** / Z výroků otců **97**

IV. Mesiášské očekávání 98

1. Mesiášovo dílo **98** / 2. Čas a osoba mesiáše **99** / 3. Mesiášský věk a budoucí svět **100** / 4. Křesťanské a židovské očekávání **103**

V. Naděje pro Izraele 103

1. Naděje ve Starém zákoně **104** / 2. Naděje v Novém zákoně **104** / 3. Naděje Židů dnes **105** / 4. Naděje křesťanů pro Izraele **106**

Třetí oddíl: Křesťané a Židé 107

A. Ježíš 108

I. Starý zákon: Kniha Židů – kniha křesťanů 108

1. Kniha Židů **108** / 2. Kniha Ježíše a prvních křesťanů **109** /

3. Kniha Židů – kniha křesťanů **109** / 4. Kniha církve **110**
Dokument: Část písně ke svátku Radosti z Tóry **112**

II. Ježíš – Žid **112**

1. Ježíš – původem i výchovou Žid **113** / 2. Ježíš – učitel Izraele **113** /
3. Ježíš – prorok a Mesiáš Izraele **114**

III. Pesach – Večeře Páně **116**

1. Původ a dějiny svátku Pesach **116** / 2. Slavení Pesach **118** / 3. Večeře Páně
v Novém zákoně **119** / 4. Pesach a Večeře Páně **119**

*Dokumenty: Slova z pesachové Hagady a z liturgického textu Večeře
Páně* **120**

IV. Ježíšův proces **121**

1. Jak vidí Ježíšův proces Židé? **121** / 2. Jak vidí Ježíšův proces Nový
zákon? **122** / 3. Kdo je vinen Ježíšovou smrtí? **122** / 4. Ježíšův proces a dnešní
Židé **123**

B. *Setkání v dějinách a v přítomnosti* **126**

I. Antisemitismus **126**

1. Nepřátelství k Židům v 19. a 20. století **126** / 2. Křesťanský Západ
a Židé **127** / 3. Nepřátelství k Židům v Novém zákoně? **129** /
4. „Antisemitismus“ – přemožený blud? **130**

II. Holokaust – masové vraždění Židů **130**

1. Co se stalo **131** / 2. Co znamená holokaust pro Židy **132** / 3. Co znamená
holokaust pro Němce **132** / 4. Co znamená holokaust pro křesťany **134** /
Poučení holokaustu **134**

Dokumenty: Nelly Sachsová: My zachránění **135** / *Ze synodního usnesení
porýnské zemské synody z r.1980* **136**

III. Dějiny Židů v Německu **137**

1. Rozvoj židovského života v letech 300–1000 **137** / 2. Omezení židovských
práv v letech 1000–1500 **137** / 3. Postupné uznání v letech 1500–1812 **138** /
4. Částečné zrovnoprávnění v letech 1912–1933 **139** / 5. Pronásledování
a vyhlazování Židů v letech 1933–1945 **139** / 6. Život Židů v Německu v letech
1945–1993 **141**

IV. Židé mezi námi **141**

1. Kde žijí Židé ve starých spolkových zemích? **142** / 2. Sdružení pro péči o křesťansko-židovské vztahy, v nichž spolupracují Židé a křesťané **145** / 3. Gremia a sdružení pro péči o křesťansko-židovská setkávání, organizovaná křesťanskými církvemi **145** / 4. Židé mezi námi **147**

V. Křesťanské svědectví mezi Židy **148**

1. Křesťané a Židé v průběhu dějin **148** / 2. Problém misie mezi Židy **150** / 3. Křesťanské svědectví mezi Židy v současné době **150**
Dokumenty: Z prohlášení ze setkání Sjednocené evangelické luterské církve Německa (VELKD) se zástupci Rabínské konference ve Spolkové republice Německo z r. 1976 **151** / Cíle „Evangelické luterské ústřední jednoty pro svědectví a službu mezi Židy a křesťany“ z r. 1998 **152** / Ze synodního usnesení zemské synody Evangelické církve v Porýní z r. 1980 **153**

VI. Křesťané a Židé dnes **153**

1. Cesta k odcizení a k novému rozpomenutí **154** / 2. Je židovství světové náboženství? **154** / 3. Patří židovství k ekumeně? **155** / 4. Jak lze popsat zvláštní vztah mezi Židy a křesťany? **156** / 5. Jak dále? **156**
Dokument: Prohlášení Sjednocené evangelické luterské církve Německa (VELKD) z r. 1983 **157**

Čtvrtý oddíl: Nástin dějin Židů v českých zemích
(Martin Prudký) **161**

- Literatura k této stati **175** / Židovsko-křesťanské setkávání **175** / Seznam židovských obcí v České republice **176** / Z informací PŽO **177** / Z produkce nakladatelství SEFER **177** / Další dostupná literatura k tématu z produkce jiných nakladatelství **179** / Periodika **180**

Pátý oddíl: Dodatky **181**

1. Prameny a učební pomůcky **182**
2. Rejstřík biblických míst **190**
3. Rejstřík jmen a českých pojmů **194**
4. Rejstřík hebrejských výrazů **197**

5. Členové pracovní skupiny „Církev a židovství“ Sjednocené evangelické luterské církve Německa (VELKD) a Německé národní komise Luterského světového svazu 1976–1983 **199**
6. Spolupracovníci z řad židovských znalců **199**

K českému vydání (Lydie Cejpová) **200**

Ediční poznámka **201**